

**İlgili Kanun / Madde**  
4688 S. KGSK/7  
6356 S. STK/10

**T.C**  
**YARGITAY**  
**9. HUKUK DAİRESİ**

Esas No. 2025/3896  
Karar No. 2025/4945  
Tarihi: 29.05.2025

**●SENDİKA DELEGE SEÇİMLERİNİN NASIL YAPILACAĞINI BELİRLEYEN SEÇİM YÖNETMELİĞİNİN ANCAK SENDİKA GENEL KURULUNCA YAPILABİLECEĞİ**

**ÖZETİ** 4688 sayılı Kanun'un 7/1-(f) hükmü gereğince "Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü" sendika tüzüğünde düzenlenmelidir.

4688 sayılı Kanun'un 43. maddesi atfı ile uygulanan 6356 sayılı Kanun'un "Genel kurulun oluşması" kenar başlıklı 10/3 hükmü de "Delege seçiminin usul ve esasları kuruluşun tüzüğü ile belirlenir. Ancak tüzüklere delege seçilebilmeyi engelleyici hükümler konulamaz." şeklindedir.

Delege seçim sürecinin hukuka uygun ve demokratik bir şekilde gerçekleştirilmesi, sendikaların demokratik işleyişi bakımından oldukça önemlidir. Nitekim sendikanın en üst karar organı olan genel kurulun demokratik bir şekilde oluşumu, delege seçim sürecinin sıhhatine bağlıdır. Bu önemine istinaden, Kanun koyucu tarafından da delege seçimlerine dair düzenlemelerin tüzük ile yapılması gerektiği ortaya konulmuştur. Bu anlamda, delege seçimlerine dair düzenlemelerin sendikanın en üst karar organı olan genel kurulda ihdas edilmesi, demokratik işleyiş için öngörülebilir ve güvence temin eden bir süreç olacaktır.

**Belirtilen kanun hükümlerinde açık bir şekilde delege seçiminin usul ve esaslarına dair düzenlemelerin Tüzük ile yapılması gerektiği ortaya konulmuştur. Söz konusu kanuni düzenlemelerin mutlak emredici nitelikte olduğu da tartışmasızdır.**

**Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, mahkemece davanın kabulü ile davalı Sendika Yönetim Kurulunun 08.04.2024 tarihli ve 151 sayılı kararı ile ihdas edilen "Seçim Yönetmeliği"nin geçersizliğinin tespitine karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.**

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

#### I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Sendika Yönetim Kurulunun, kendisine muhalif gördükleri kişileri sendika ve yönetimden uzaklaştırmak için bir araç olarak 08.04.2024 tarihli ve 151 sayılı karar ile Delege Seçim Yönetmeliği'ni kabul ettiğini, dava konusu edilen Delege Seçim Yönetmeliği'ne dair karar ve işlemlerin usul ve yasaya, hukuka aykırı olduğundan geçersiz olduğunu, Kanun'un emredici hükümlerine uygun olmayan Sendika Tüzük hükümlerinin ve buna dayanılarak çıkarılan Delege Seçim Yönetmeliği hükümlerinin hukuki geçerliliğinden bahsedilemeyeceğini, dava konusu edilen Delege Seçim Yönetmeliği'nin kabul edilmesi kararını alan Sendika Yönetim Kurulunun da usul ve yasaya uygun oluşturulmadığını, Sendika Yönetim Kurulunun usul ve yasaya uygun olarak toplanmadığını, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu (4688 sayılı Kanun) ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu (6356 sayılı Kanun) hükümlerinde açık bir şekilde delege seçiminin usul ve esaslarına dair düzenlemelerin Tüzük ile yapılması gerektiğinin ortaya konulduğunu, söz konusu kanuni düzenlemelerin mutlak emredici nitelikte olduğunu, delege seçimlerine dair düzenlemelerin sendikanın en üst karar organı olan genel kurulda ihdas edilmesinin, demokratik işleyiş için öngörülebilir ve güvence temin eden bir süreç oluşturacağını, Sendika Delege Seçim Yönetmeliği'nin içerik olarak da bir çok bakımdan Kanun'a, usule, hukuka, Sendika Tüzüğü'ne aykırı olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle Sendika Yönetim Kurulunun 08.04.2024 tarihli ve 151 sayılı kararı ile kabul edildiği belirtilen davalı Sendikanın Delege Seçim Yönetmeliği'nin ve buna ilişkin Sendika

Yönetim Kurulu kararının geçersiz olduğunun tespitine, aksi kanaat hâlinde ise iptaline, bu talep yerinde görülmez ise Hekimsen Delege Seçim Yönetmeliği'nin dava dilekçesinde belirtilen maddelerinde yer alan düzenlemelerin geçersiz olduğunun tespitine, aksi kanaat hâlinde ise iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

## II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacı tarafın bütün iddialarının baştan sona soyut iddialar olup, somut delillerle desteklenmediğinden yalnızca mahkemede oluşturmaya çalıştıkları algıyla tedbir kararı almaya çalışacaklarını, müvekkili Sendika Yönetim Kurulunun almış olduğu kararın; mevzuata, Tüzük'e, genel kurulun verdiği yetkiye, özetle hukuka ve hukukun temel ilkelerine uygun olarak verildiğinden davacı tarafın ihtiyati tedbirin şartları için aranan yaklaşık ispat kuralını da sağlayamadığını, davacı tarafın aksine, yirmi binden fazla üyeye sahip müvekkili Sendikanın korunması gereken hukuki haklarının zedeleneyeceğini ve sendika yönetiminin sendikal faaliyetlerini yerine getirmesine engel olacağını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

## III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; yönetmelik düzenleme yetkisinin Sendika Yönetim Kurulunda olduğu, dava konusu kararın usul ve yasaya uygun olarak alındığı, hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

## IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvurunun esaslanarak reddine karar verilmiştir.

## V. TEMYİZ

### A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde; dava ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

### B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, delege seçim yönetmeliğinin kabul edilmesine ilişkin sendika yönetim kurulu kararının geçersizliğinin tespiti veya iptali istemine ilişkindir.

6356 sayılı Kanun'un 2/1-(g) hükmünde tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar olarak tanımlanan sendikaların amacı, yine aynı maddede, üyelerinin ortak ekonomik ve sosyal hak ve çıkarlarını korumak olarak ifade edilmiştir. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesi ile 4688 sayılı Kanun'un 3/f hükmü de aynı doğrultudadır. Sendikaların özgür oldukları oranda belirtilen amacı gerçekleştirebileceği kuşkusuzdur.

6356 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde de, sendikal hak ve hürriyetlerin özgürlükçü ve demokratik toplum esasları temelinde düzenlendiği belirtilmiştir. Bu

bağlamda sendikal özgürlüklerin başında, sendikaların, kurulduktan sonra faaliyetlerinde ve yönetiminde serbest olabilmeleri hususunun geldiğini ifade etmek gerekir. Şüphesiz yönetimde serbest olması gereken sendikaların, Tüzük ve iç yönetmeliklerini, kendi iradesi ile belirlemesi gerektiği tabiidir. Ülkemizin de taraf olduğu Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı ILO Sözleşmesi'nin 3/1 hükmüne göre de "Çalışanların ve işverenlerin örgütleri tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahiptirler."

Niteliği gereği demokratik kuruluş olması gereken sendikaların, kendi iradeleri ile tüzük ve iç yönetmeliklerini belirleme hakkı da, özgür ve serbestçe faaliyet de bulunmalarının ön koşulu olan sendika içi demokrasi ilkesi ile sınırlıdır. Uluslararası sözleşmeler, hukukun genel ilkeleri ve demokratik hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmayan düzenlemelerin, sendika içi demokrasiye zarar verecek olması nedeniyle, çağcıl hukuk düzenince korunması düşünülemez. Nitekim 87 sayılı ILO Sözleşmesi'nin 3/2 hükmünde de, sendikaların tüzüklerini düzenleme hakkının, yasaya uygun şekilde kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Bu genel açıklamalar ışığında temyiz itirazları değerlendirilmelidir.

Sendika Yönetim Kurulunun dava konusu 08.04.2024 tarihli ve 151 sayılı kararı ile "Seçim Yönetmeliği" kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur. Seçim Yönetmeliği'nin 1. maddesi "Bu Yönetmeliğin amacı, merkez ve şube genel kurullarında oy kullanacak delegelerin seçimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."; 2. maddesi de "Bu Yönetmelik; merkez ve şube genel kurul delegelerinin seçimlerine ilişkin usul ve esasları kapsar." şeklinde olup; diğer hükümler ile de delege seçim sürecine ilişkin düzenlemeler yapıldığı görülmektedir.

Bu noktada sendika yönetim kurulu kararı ile delege seçim sürecine dair yönetmelik ihdas etmenin olanaklı olup olmadığı hususu değerlendirilmelidir.

4688 sayılı Kanun'un 7/1-(f) hükmü gereğince "Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü" sendika tüzüğünde düzenlenmelidir.

4688 sayılı Kanun'un 43. maddesi atfı ile uygulanan 6356 sayılı Kanun'un "Genel kurulun oluşması" kenar başlıklı 10/3 hükmü de "Delege seçiminin usul ve esasları kuruluşun tüzüğü ile belirlenir. Ancak tüzüklere delege seçilebilmeyi engelleyici hükümler konulamaz." şeklindedir.

Delege seçim sürecinin hukuka uygun ve demokratik bir şekilde gerçekleştirilmesi, sendikaların demokratik işleyişi bakımından oldukça önemlidir. Nitekim sendikaların en üst karar organı olan genel kurulun demokratik bir şekilde oluşumu, delege seçim sürecinin sıhhatine bağlıdır. Bu önemine istinaden, Kanun koyucu tarafından da delege seçimlerine dair düzenlemelerin tüzük ile yapılması gerektiği ortaya konulmuştur. Bu anlamda, delege seçimlerine dair düzenlemelerin

sendikanın en üst karar organı olan genel kurulda ihdas edilmesi, demokratik işleyiş için öngörülebilir ve güvence temin eden bir süreç oluşturacaktır.

Belirtilen kanun hükümlerinde açık bir şekilde delege seçiminin usul ve esaslarına dair düzenlemelerin Tüzük ile yapılması gerektiği ortaya konulmuştur. Söz konusu kanuni düzenlemelerin mutlak emredici nitelikte olduğu da tartışmasızdır.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, mahkemece davanın kabulü ile davalı Sendika Yönetim Kurulunun 08.04.2024 tarihli ve 151 sayılı kararı ile ihdas edilen "Seçim Yönetmeliği"nin geçersizliğinin tespitine karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

#### VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

29.05.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.